

Sygn. akt I Po 116/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2016 roku.

**Sąd Rejonowy Gdańsk- Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie następującym:**

Przewodniczący: SSR Paula Markiewicz

Protokolant : sekr. sąd. Mirosława Marszałek

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 roku

na posiedzeniu jawnym

sprawy z wniosku **Związku Zawodowego (...)**

z udziałem :

- 1. (...) Związku Zawodowego (...),**
- 2. (...) Związku Zawodowego (...) w (...) SA,**
- 3. (...) Związku Zawodowego (...),**
- 4. Komisji Międzyzakładowej (...)**
- 5. (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą wG.,**
- 6. Okręgowego Inspektora Pracy**

z odwołania od odmowy rejestracji "Protokołu dodatkowego Nr (...)do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

I. Oddała odwołanie,

II. Kosztami postępowania obciąża wnioskodawcę.

Sygn. akt VI Po 116/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Związek Zawodowy (...) w dniu 12 czerwca 2015 roku złożył odwołanie w zakresie odmowy rejestracji protokołu dodatkowego Nr (...)do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. dokonanej przez Okręgowego Inspektora Pracy w G. w dniu 11 maja 2015 roku oraz wniósł o dokonanie rejestracji tegoż protokołu.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca podał, iż Okręgowy Inspektor Pracy w G. w dniu 11 maja 2015 roku odmówił rejestracji protokołu dodatkowego Nr (...)do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawartego w dniu 19 lutego 2015 roku. Jako przyczynę powyższego w/w wskazał na brak wykazania przez Związek Zawodowy (...), iż jest on następcą prawnym wykreślonej struktury zakładowej (...). Z takim stanowiskiem Okręgowego Inspektora Pracy w G. nie sposób się jednak zgodzić. Wnioskodawca jest bowiem następcą prawnym wcześniej istniejącej organizacji związkowej, co zostało jednoznacznie

potwierdzone przez dokonanie przez Sąd Rejonowy (...) w G. wpisu wnioskodawcy do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej z dniem 23 maja 2013 roku. Oznacza to, iż wnioskodawca posiada przymiot strony zakładowego układu zbiorowego pracy.

Jako uczestników postępowania wnioskodawca wskazał : (...) Związek Zawodowy (...), (...) Związek Zawodowy (...) w (...) S.A, (...) Związek Zawodowy (...), Komisję Międzyzakładową (...), (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oraz Okręgowego Inspektora Pracy w G.. (k. 2-3)

Uczestnik postępowania Okręgowy Inspektor Pracy w G. w piśmie z dnia 18 stycznia 2016 roku wniósł o oddalenie odwołania od decyzji o odmowie rejestracji protokołu dodatkowego do Układu Zbiorowego Pracy z uwagi na naruszenie art. 241¹¹§ 5 kp.

W uzasadnieniu uczestnik podał, iż na mocy art. 241¹¹§ 5 kp w zw. z art. 241⁹§ 1 zd. 2 kp legitymację do wniesienia odwołania od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy mają łącznie wszystkie strony zamienianego układu zbiorowego. Oznacza to równocześnie, że odwołanie musi zostać wniesione przez pracodawcę oraz wszystkie organizacje związkowe, które protokół dodatkowy zawarły (podpisały). Odwołanie zaś od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego Nr (...) złożył jedynie Związek Zawodowy (...), odwołania zaś takiego nie złożyły pozostałe związki zawodowe, jak również pracodawca. (k. 85-87)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Stroną Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zarejestrowanego pod Nr (...) po stronie pracowniczej był (...) Związek Zawodowy (...), (...) Związek Zawodowy (...) w (...) S.A, (...) Związek Zawodowy (...), Komisja Międzyzakładowa (...) oraz Związek Zawodowy (...), po stronie zaś pracodawcy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G..

W dniu 15 marca 2015 roku do Okręgowego Inspektoratu Pracy w G. wpłynął wniosek o rejestrację protokołu dodatkowego Nr (...) z dnia 19 lutego 2015 do powyższego Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy.

Okręgowy Inspektor Pracy w G. w dniu 11 maja 2015 roku odmówił rejestracji protokołu dodatkowego Nr (...) do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawartego w dniu 19 lutego 2015 roku.

Jako przyczynę powyższego w/w wskazał na brak wykazania przez Związek Zawodowy(...), iż jest on następcą prawnym wykreślonej struktury zakładowej (...).

(Dowód: odmowa rejestracji protokołu dodatkowego- k. 4-5v)

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy, których prawdziwość ani autentyczność nie budziła wątpliwości.

W istocie okoliczności faktyczne sprawy nie były pomiędzy stronami sporne.

Poza sporem pozostawała okoliczność, iż u pracodawcy (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. obowiązuje Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy zarejestrowany przez Okręgowego Inspektora Pracy w G. pod Nr (...)

Stroną powyższego po stronie pracowniczej był (...) Związek Zawodowy Grupa (...), (...) Związek Zawodowy (...) w Grupie (...) S.A., (...) Związek Zawodowy (...), Komisja (...) oraz Związek Zawodowy (...), po stronie zaś pracodawcy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G..

Poza sporem pozostawała również okoliczność, iż w dniu 15 marca 2015 roku do Okręgowego Inspektoratu Pracy w G. wpłynął wniosek o rejestrację protokołu dodatkowego Nr (...) z dnia 19 lutego 2015 roku do powyższego Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy.

Okręgowy Inspektor Pracy w G. w dniu 11 maja 2015 roku odmówił rejestracji protokołu dodatkowego Nr (...) do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawartego w dniu 19 lutego 2015 roku.

Jako przyczynę powyższego w/w wskazał na brak wykazania przez Związek Zawodowy (...), iż jest on następcą prawnym wykreślonej struktury zakładowej (...).

Wskazać należy, iż odwołanie złożone przez Związek Zawodowy (...) dotyczące odmowy rejestracji protokołu dodatkowego Nr (...) do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. dokonanej przez Okręgowego Inspektora Pracy w G. w dniu 11 maja 2015 roku nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 241¹¹ § 1 kp układ (układ zbiorowy pracy) podlega wpisowi do rejestru prowadzonego dla:

- 1) układów ponadzakładowych przez ministra właściwego do spraw pracy;
- 2) układów zakładowych przez właściwego okręgowego inspektora pracy.

§ 2. Układ zawarty zgodnie z prawem podlega rejestracji w ciągu:

- 1) trzech miesięcy - w odniesieniu do układu ponadzakładowego,
 - 2) jednego miesiąca - w odniesieniu do układu zakładowego
- od dnia złożenia wniosku w tej sprawie przez jedną ze stron układu.

§ 3. Jeżeli postanowienia układu są niezgodne z prawem, organ uprawniony do jego rejestracji może:

- 1) za zgodą stron układu wpisać układ do rejestru bez tych postanowień;
- 2) wezwać strony układu do dokonania w układzie odpowiednich zmian w terminie 14 dni.

§ 4. Jeżeli strony układu nie wyrażą zgody na wpisanie układu do rejestru bez postanowień niezgodnych z prawem lub nie dokonają w terminie odpowiednich zmian w układzie, organ uprawniony do rejestracji układu odmawia jego rejestracji.

§ 5. W ciągu 30 dni od dnia zawiadomienia o odmowie rejestracji przysługuje odwołanie:

- 1) stronom układu ponadzakładowego - do Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie;
- 2) stronom układu zakładowego - do właściwego dla siedziby pracodawcy sądu rejonowego - sądu pracy.

Sąd rozpoznaje sprawę w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

§ 5¹. Osoba mająca interes prawny może, w terminie 90 dni od dnia zarejestrowania układu, wystąpić do organu, który układ zarejestrował, z zastrzeżeniem, że został on zawarty z naruszeniem przepisów o zawieraniu układów zbiorowych pracy. Zastrzeżenie powinno być złożone na piśmie i zawierać uzasadnienie.

§ 5². Organ rejestrujący w ciągu 14 dni po otrzymaniu zastrzeżenia, o którym mowa w § 5¹, wzywa strony układu do przedstawienia dokumentów i złożenia wyjaśnień niezbędnych do rozpatrzenia zastrzeżenia.

§ 5³. W razie stwierdzenia, że układ został zawarty z naruszeniem przepisów o zawieraniu układów zbiorowych pracy, organ rejestrujący wzywa strony układu do usunięcia tych nieprawidłowości, chyba że ich usunięcie nie jest możliwe.

§ 5⁴. W razie gdy:

1) strony układu nie przedstawią w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 30 dni, dokumentów i wyjaśnień, o których mowa w § 5², lub

2) strony układu w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 30 dni, nie usuną nieprawidłowości, o której mowa w § 5³, lub usunięcie tej nieprawidłowości nie jest możliwe, organ rejestrujący wykreśla układ z rejestru układów. Przepis § 5 stosuje się odpowiednio.

§ 5⁵. Warunki umów o pracę lub innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy, wynikające z układu wykreślonego z rejestru układów, obowiązują do upływu okresu wypowiedzenia tych warunków. Przepis art. 241¹³ § 2 zdanie drugie stosuje się

§ 6. Minister właściwy do spraw pracy w celu zapewnienia jednolitych zasad rejestracji układów zbiorowych pracy i prowadzenia rejestru tych układów określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawie rejestracji układów zbiorowych pracy, w szczególności warunki składania wniosków o wpis do rejestru układów i o rejestrację układu, zakres informacji objętych tymi wnioskami oraz dokumenty dołączane do wniosków, skutki niezachowania wymogów dotyczących formy i treści wniosków, jak również tryb wykreślenia układu z rejestru, a także sposób prowadzenia rejestru układów i akt rejestrowych oraz wzory klauzul rejestracyjnych i kart rejestrowych.

W niniejszej sprawie rozważenia przez Sąd wymagał § 5 powołanego wyżej artykułu.

Powyższy określa bowiem, iż w ciągu prekluzyjnego terminu 30 dni od dnia zawiadomienia o odmowie rejestracji, którego z uwagi na brak podstaw prawnych, nie można ani skrócić, ani przedłużyć, ani też przywrócić, stronom układu przysługuje odwołanie: do Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie - w przypadku układu ponadzakładowego, zaś gdy chodzi o układy zakładowe - do właściwego dla siedziby pracodawcy sądu rejonowego-sądu pracy. Sąd rozpoznaje sprawę w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

W postanowieniu z dnia 11 stycznia 2011 roku (I PK 166/10, OSNP 2012/7-8/95) Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że art. 241¹¹ § 5 kp jednoznacznie ustanawia prawo do zakwestionowania odmowy rejestracji układu zbiorowego wspólnie dla wszystkich podmiotów posiadających status strony, które układ zawarły lub status strony uzyskały później na podstawie § 3 lub § 4 tego artykułu. Z mocy art. 241⁹ § 1 kp zasada ta znajduje odpowiednie zastosowanie do protokołów dodatkowych wprowadzających zmianę do układu.

W treści powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, iż legitymację do wniesienia odwołania od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do zakładowego układu zbiorowego pracy mają łącznie wszystkie strony zmienianego układu rozumiane jako podmioty, które go zawarły lub w późniejszym czasie uzyskały status strony układu (art. 241¹¹ § 5 w związku z art. 241⁹ § 1 zdanie drugie kp)

W tym miejscu na uwagę zasługują rozważania zawarte w treści tegoż postanowienia.

W ocenie Sądu powyższe mają również istotne znaczenie na gruncie przedmiotowej sprawy. Sąd zaś rozpoznający niniejszą sprawę całkowicie powyższe rozważania podziela i przyjmuje za podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W treści powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, iż zgodnie z treścią art. 241¹¹ § 5 zdanie pierwsze kp „w ciągu 30 dni od dnia zawiadomienia o odmowie rejestracji przysługuje odwołanie: 1) stronom układu ponadzakładowego - do Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, 2) stronom układu zakładowego - do właściwego dla siedziby pracodawcy sądu rejonowego - sądu pracy”.

Nie budzi wątpliwości, że generalnie układ zbiorowy pracy ma dwie strony, pracodawczą i pracowniczą (związkową).

Wynika to wprost z art. 241¹⁴ § 1, art. 241²³ i art. 241²⁵ § 5 kp, określających strony ponadzakładowego i zakładowego układu zbiorowego oraz podmioty dysponujące zdolnością układową (zdolnością do zawarcia układu).

W wyroku z dnia 4 kwietnia 2002 roku (I PKN 262/01), Sąd Najwyższy, dokonując pogłębionej analizy przepisów dotyczących układów zbiorowych pracy, stwierdził, że z art. 241¹¹ § 5 kp wynika, iż przyznaje on określoną kompetencję "stronom", a nie "stronie", co oznacza, że odwołanie, o którym mowa w tym przepisie, muszą złożyć obie strony układu, tj. pracodawca i związki zawodowe. (...) Analiza przepisów Kodeksu pracy normujących układy zbiorowe pracy wskazuje, że ustawodawca posługuje się pojęciem strony (stron) zarówno w odniesieniu do dwóch stron układu - pracodawczej i związkowej (np. art. 241² § 3, art. 241³ § 1, art. 241⁷ § 1 pkt 1 i 3 k.p), jak i w stosunku do podmiotów, które - występując po tych stronach - układ zbiorowy zawarły lub w późniejszym czasie uzyskały status takiej strony układu (np. art. 241³ § 2, art. 241⁵ § 2, art. 241⁶, art. 241⁹ § 3-5, art. 241¹¹ § 3-5, art. 241²⁷ § 1 kp). Generalnie można stwierdzić, że ustawodawca, wówczas, gdy odnosi pojęcie stron do podmiotów, które układ zawarły lub w późniejszym czasie weszły w prawa i obowiązki takiego podmiotu (takiej strony), posługuje się określeniem stron układu.

Tak rozumiane strony układu co do zasady zobowiązane są do wspólnego działania, za wyjątkiem wyraźnie określonych w przepisach przypadków, kiedy dla skutecznego dokonania czynności wystarcza działanie jednej (każdej) z nich.

W tym też znaczeniu pojęcie stron układu zostało przez ustawodawcę użyte w art. 241¹¹ § 5 kp.

Przepis ten jednoznacznie ustanawia prawo do zakwestionowania odmowy rejestracji układu zbiorowego wspólnie dla wszystkich stron układu, a więc wszystkich podmiotów posiadających status strony, która układ zawarła (podpisała). Gdyby do skutecznego złożenia odwołania uprawniona była tylko jedna (każda) ze stron układu, przepis ten przewidywałby takie prawo wprost, jak czyni to art. 241¹¹ § 2 kp, nadający każdej ze stron układu prawo złożenia wniosku o jego rejestrację.

Już tylko to wskazuje, że przewidziane w art. 241¹¹ § 5 kp prawo odwołania się od odmowy rejestracji układu zbiorowego przysługuje łącznie stronom tego układu, czyli łącznie wszystkim podmiotom, które układ zbiorowy zawarły lub później uzyskały status jego strony na podstawie § 3 lub § 4 tego artykułu.

Z mocy art. 241⁹ § 1 kp zasada ta znajduje odpowiednie zastosowanie do protokołów dodatkowych wprowadzających zmiany do układu. Jak już wyżej zaznaczono, ustanowienie w art. 241¹¹ § 5 kp wymagania wspólnego (łącznego) działania wszystkich stron zawartego układu nie jest wyjątkiem, ale zasadą przyjętą w przepisach normujących problematykę układów zbiorowych pracy.

Wynika ono między innymi z art. 241⁷ § 1 pkt 1 i 3 kp, w myśl którego dla skutecznego rozwiązania układu wymagane jest porozumienie wszystkich podmiotów występujących po stronie pracodawczej i związkowej układu lub wypowiedzenie pochodzące od wszystkich podmiotów występujących po jednej z tych stron, z art. 241⁹ § 3 kp, stosownie do którego dla wejścia organizacji związkowej, która nie zawarła układu, w prawa i obowiązki strony układu wymagana jest zgoda wszystkich podmiotów, które układ zawarły, czy też z art. 241¹¹ § 3 i 4 k.p, zgodnie z którymi dla wyrażenia zgody na zmianę lub usunięcie postanowień układu niezgodnych z prawem konieczne jest łączne działanie wszystkich podmiotów posiadających status stron układu.

Na etapie zmian obowiązującego układu zbiorowego obowiązek wspólnego działania wszystkich organizacji związkowych będących jego stronami, niezależnie od ich wielkości oraz od tego, czy zawierały ten układ, czy też w późniejszym czasie weszły w prawa i obowiązki takiej strony, wynika już tylko z art. 241⁹ § 2 kp.

Zgodnie z tym przepisem (odczytywanym w związku z art. 241⁹ § 3 i 4 kp) jeżeli układ został zawarty przez więcej niż jedną organizację związkową, przez okres jego obowiązywania wszelkie czynności dotyczące tego układu podejmują organizacje związkowe, które go zawarły lub które wstąpiły w późniejszym czasie w prawa i obowiązki strony układu.

Inaczej rzecz ujmując, czynności dotyczące zmian do układu mogą podejmować tylko wspólnie (zgodnie) wszystkie organizacje związkowe stanowiące łącznie jego stronę pracowniczą, a więc wszystkie podmioty występujące po związkowej stronie układu. Oznacza to, że w braku zgody lub w razie pominięcia którejś z organizacji związkowych dokonana czynność nie wywołuje skutków prawnych. Niewątpliwie odnosi się to do podejmowania wszystkich czynności kończących się zawarciem (podpisaniem) przez strony układu protokołu dodatkowego, ale zasadnie można twierdzić, że wszelkie czynności dotyczące obowiązującego układu, o których stanowi art. 241⁹ § 2 kp, obejmują również wniesienie odwołania od odmowy rejestracji zmiany tego układu wprowadzonej w drodze protokołu dodatkowego.

Podsumowując Sąd Najwyższy stwierdził, że z mocy art. 241¹¹ § 5 kp w związku z art. 241⁹ § 1 zdanie drugie kp legitymację do wniesienia odwołania od odmowy rejestracji protokołu dodatkowego do zakładowego układu zbiorowego pracy mają łącznie wszystkie strony zmienianego układu zbiorowego. Oznacza to równocześnie, że odwołanie musi zostać wniesione przez wszystkie organizacje związkowe, które protokół dodatkowy zawarły (podpisały).

Mając powyższe na uwadze skoro odwołanie w zakresie odmowy rejestracji protokołu dodatkowego Nr (...) do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. dokonanej przez Okręgowego Inspektora Pracy w G. w dniu 11 maja 2015 roku wniósł jedynie Związek Zawodowy (...) w dniu 12 czerwca 2015 roku, a nie obie strony układu (tj. strona pracownicza oraz pracodawca) uznać należało iż powyższe z uwagi na braki należytej legitymacji procesowej czynnej nie zasługiwało na uwzględnienie.

O powyższym orzeczono w punkcie I postanowienia, na podstawie art. 241¹¹ § 5 kp- a contrario.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 kpc.